The First Telugu Bi weekly in Andhra Desa The only Telugu Newspaper for H. E. H. The Nizam's Dominions

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

హైదారాబాదు, (దక్కన్)

సం॥ చందా రూ ౭-౦-౦
అర్ధ " " ౩-౧౨-౦
విడి ప్రతిక ౦-౧-౪

GOLKONDA PATRIKA

ఒక వారము తరువాతి ప్రాత ప్రతికల కొరకై వెలకు పరిమితి లేదు

HYDERABAD (Dn.) THURSDAY 14 9 33

సంపుటము ౭ } శా॥శ ౧౮౫౫ శ్రీముఖనామ సం॥ భాద్రపద బ॥ ౧౦ గురువారము ౯-౧౧-౧౩౪౩ ఫ { సంచిక ౩౭

చీనా జపాను రష్యాల సంఘర్షణము

[illegible]

...స్థాపిత అభిప్రాయములు రెండు...

...

మిగుల పరిశీలించవలసిన విషయమని మాయభిప్రాయము...

స్వదేశీ స్వచ్ఛమైన ఖాదీ గుడ్డల కుతూహలులకు

మిగుల మంచి తీరునను, చౌకగను...

"తయారుచేయు చోట్లు:—

మెట్టుపల్లి, నిజామాబాదు జిల్లా, కరీంనగరు జిల్లా, వరంగల్లు జిల్లా, ఆదిలాబాదు.

అమ్మకపు స్థానములు ఏజెన్సీలు:—

ఔరంగాబాదు, జాల్నా, నాందేడు, పర్బణి, నిజామాబాదు.

దేశీయ సంస్థానములు

[రాజకీయ విద్యార్థి]

(గత సంచిక తరువాయి IV)

ప్రస్తుతము దేశీయ సంస్థానములను ఎక్కువగా క్షోభపెట్టునది అంతరంగిక సంస్కరణలు గాక ముఖ్యముగ బ్రిటిషు ఇండియాతోడి సంబంధము ప్రస్తుతము విచారించవలసిన విషయమదియే యై యున్నది. ఈ విషయము పరీక్షించుటకు ముందు బ్రిటిషు ఇండియా దేశీయ సంస్థానముల గత చారిత్రక సంబంధము గమనింతము.

పానికరుగారు నుడివిన విధమున, సంస్థానముల ప్రశ్న, హిందూ దేశ చరిత్రయందు ఆరంభము నుండియే యున్నది. హిందూ చక్రవర్తుల స్వంత పరిపాలనయందుండని దేశభాగములన్ని చిన్న సంస్థానాధీశులచే పరిపాలింపబడుచుండెను. మహమ్మదీయ చక్రవర్తుల పరిపాలనా కాలమునందు ఇదే విధముగ నుండెను. చక్రవర్తియొక్క ఆధిక్యత అంగీకరించినచో హిందూ సంస్థానములకు అవకాశము గలుగింపబడెను.

గొప్ప చక్రవర్తియగు అక్బరు కాలమునందు స్థానములతో సంబంధము మంచిపద్ధతుల పై నడుపబడెను. చక్రవర్తి తిరుగుబాటు అణచి తప్పు జేసినవారిని శిక్షించుచుండెను. రాజభక్తులకు బహుమానములొసంగుచుండెను. సంస్థానాధీశుడు మరణించిన, వారసులకు అధికారము చక్రవర్తిగారిచే నొసంగబడుచుండెను. వారసు చిన్నవయస్సు నందున్న వార్డుషిపు (Ward Ship) యొక్క పద్ధతి ఆచరణయందుండెను. రాజభక్తిరహితుడైన సంస్థానాధీశుని రాజ్యచ్యుతునిగా జేయు అధికారము చక్రవర్తికుండియుండెను. మొగలు సామ్రాజ్యము క్షీణించినతోడనే... స్థానిక సంస్థానాధీశులు స్వతంత్రులై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల స్వాతంత్ర్యము పేరునకు మాత్రమే ఢిల్లీయందలి చక్రవర్తికి లోబడి యుండెను. అప్పుడు ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ (East India Company) గూడ అట్లే యుండెను. దివాని అధికారమొసంగబడిన ఈ కంపెనీకూడా పేరునకు మాత్రము మొగల్ చక్రవర్తికి లోబడియుండెను. ఇది అవకాశము కొరకు నిరీక్షించుచు... భారతదేశమునందలి ఇతర అధికారములతో నాడు ఆటలను పరికించుచుండెను.

ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ (East India Company) భారతదేశమునందు పెల్లగొన్న నధికారమువహించిన వివరములన్నియు ప్రస్తుతము వక్కాణింప నవసరములేదు. కాని దేశీయసంస్థానములతో సంబంధము, కాలము జరుగుకొలది మారినదని నిరూపించిన ప్రస్తుతము చాలును.

దేశీయసంస్థానములతో కంపెనీ వహించిన విధానము (Police) రెండు యుగములయందు విభజింపబడి యున్నది.

(౧) ౧౭౫౭ నుండి ౧౮౧౩ వరకు, మరియు (౨) ౧౮౧౩ నుండి ౧౮౫౮ వరకు, మొదటి యుగమునందు కంపెనీవారు (No intervention, మరియు (Limited liability)యొక్క పద్ధతియు, రెండవయుగమునందు (Subordinate isolation)యొక్క పద్ధతియు అవలంబించిరి. కాని వెనుక యుగమునందు లార్డు వెల్లస్లీయొక్క రెండవ యుగమునందు లార్డుహేస్టింగ్సు ఈ పద్ధతులకు ప్రతికూలముగా నడచిరి.

(౧) ప్రథమ యుగము [౧౭౫౭—౧౮౧౩]

ఈ ప్రథమ యుగమునందు బలవంతములైన ఇతర బలములు భారతదేశమునందుండుటచే, మిగుల జాగరూకతతో కంపెనీ కాలముగడుపవలసి వచ్చినది. ఇతరులతో ఎక్కువ సంబంధము లేకనే కంపెనీ ఈ కాలమునందు ఉండవలసి వచ్చినది. వినను లార్డు వెల్లస్లీ పాలసీ ప్రతికూలముగా నాచరించి, కొందరు రాజపుత్ర సంస్థానాధీశులతో మరియు కొన్ని ఇతర సంస్థానాధీశులతోను సంబంధము (Alliance) గలుగజేసుకొని "Obedience" మరియు "(Alliance)" అనుపదములకు ఒకే యర్థము ప్రవేశపెట్టెను. గాని ఇట్టి పద్ధతి ... తిరిగి ... గలిగించుకొని పద్ధతిని ౧౮౧౩ సంవత్సరమునందు లార్డు హేస్టింగ్సు రాజకీయరంగమునకు వచ్చినంతవరకు, ... ౧౮౫౮ సంవత్సరమునందు లార్డు హేస్టింగ్సు ప్రభుత్వ పరిపాలన ఆరంభించిన కాలమునుండి (Subordinate isolation)యొక్క పద్ధతి ఉపక్రమించెను. ప్రథమ యుగమునందలి, సంబంధ ... కంపెనీకి సమానహోదాలో ... సంధులు ... అనేక సంస్థానములు ... సంరక్షణలు ... కొన్ని ... మరియు ...

సన్ లైఫ్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ ఆఫ్ కనడా

ప్రజాసేవ యందలి సాహస కథనము

కనడాలో ౧౮౬౫ లో ఇన్ కార్పొరేటు అయి ౧౮౭౧ లో పని ప్రారంభించినది

౧౯౩౧ లోని అభివృద్ధి			౬౦ పండ్ల అభివృద్ధి
అమలులో నుండు అస్యూరెన్సులు	...	...	రు. ౮,౩౫,౯౧,౧౫,౨౫
చెల్లింపవలసిన క్రొత్త అస్యూరెన్సులు	...	...	,, ౧,౪౭,౭౪,౦౯,౩,౮౦
మొత్తము ఆదాయము	...	...	౫౩,౭౦,౯౮,౯౮౩
మొత్తము వ్యయము	...	...	౩౯,౮౪,౮౫,౪౨౯
పాలసీదార్లకు పేమెంటు బాధ్యతలు (౧౯౩౧)	...	...	౨౫,౯౯,౭౪,౯౪
ఈ అస్యూరెన్సు ప్రారంభించినది మొదలు పాలసీదార్లకు పేమెంట్లు లాభములు		...	౧,౬౫,౪౭,౫౨,౬౧౭
అనేకము, సంభావ్యాస్, రిజర్వు	...	...	౫,౭౯,౮౧,౩౬
మొత్తము ఆస్తులు (చెల్లించినకాపిటల్ స్టాకు కలసి) ..		...	౧,౬౫,౪౯,౧౧,౬౦
ఆస్తులు (౩౧ డిసంబరు ౧౯౩౧)	...	...	౧,౭౧,౧౭౯౩,౦౨౭
ఫండ్సు	...	...	౧,౬౭,౩౭,౨౦,౭౪౨
౧౯౨౦ సం ... ౧౯౩౧ ... మొత్తము చెల్లింపబడినాకి కర్ట్యు మురుగు నిమిత్తము		...	పాలిసీదార్లకు దివిడెండుగా అలా ఇచ్చియుండినది.

కంపెనీకి లాభములో ... ౯౦ ... పాలసీదారులకు చెందును ... కంపెనీ ... ఆఫీసు ... లో, నంబరు ... లో ఆఫీసు కలదు.

అన్ని జిల్లాలలో సమర్థులగు ఏజంట్లు కావలయును

అర్జీలు పంపవలసినది:—

ఎ. కె. హసన్

చీఫ్ ఏజంటు ౨౦౫ నంబరు స్ట్రీటు సికింద్రాబాదు

పద్ధముగా త్రిపక్ష (Triple Alliance) సంధి [illegible] ఈ ఒడంబడిక [illegible] కుదిరినది. [illegible] నిజాము [illegible] ప్రత్యేకముగా [illegible] ప్రదేశము [illegible] [illegible] ఉత్తర [illegible] భాగమును ఆంగ్లేయులకు [illegible] సంస్థానము [illegible] వృద్ధితో [illegible] [illegible] తెలుగువారు [illegible].

కాని పరిస్థితులు అతిశీఘ్రముగా మారుచుండెను. [illegible] ప్రదేశములు [illegible] మొదలగు [illegible] కొన్ని [illegible] దేశీయ సంస్థానములపైన, బలవంతముగా (Subsidiary Alliance) యొక్క పద్ధతి ప్రవేశపెట్టెను. [illegible] ఆంగ్లేయుల [illegible] సంస్థానములపై [illegible] పద్ధతి ప్రవేశపెట్టెను, కాని (Subsidiary alliance) యొక్క పద్ధతి సంపూర్ణముగా [illegible] కాలము [illegible]. [illegible] సంస్థానాధీశులు [illegible] దేశీయ సంస్థానములు [illegible] సంస్థానాధీశుని [illegible] కొంతభాగము [illegible]. కాని [illegible] సంస్థానాధీశులు [illegible]. [illegible] (Mars) [illegible] నుండి [illegible] [illegible].*

[illegible] (Subsidiary alliance) ప్రకారము సంస్థానాధీశులు ఈ క్రింది షరతులు అంగీకరించవలసి యుండెను.

౧. సంస్థానాధీశులు ఏ ఇతర దేశములతో [illegible] ఐక్యము [illegible] ఇతర సంస్థానములతో [illegible] [illegible].

౨. [illegible] నుండి [illegible] ముఖ్యముగా [illegible].

౩. [illegible] (subsidiary) [illegible] అంగీకరించవలయును.

౪. [illegible] (subsidiary) [illegible] కొంత భూభాగము [illegible].

[illegible] ప్రత్యేకమైన [illegible] సంస్థానములు [illegible]

[illegible] (Subsidiary) [illegible] ప్రత్యేక [illegible] [illegible] [illegible] (Panikkar) గారు [illegible] కొన్ని ఒడంబడికలు [illegible] (Commitments) [illegible] సంస్థానములు [illegible] పద్ధతికి [illegible] [illegible] క్రింద [illegible].

౨. రెండవ యుగము [౧౮౧౩-౧౮౫౮]

౧౮౧౩ సంవత్సరమువరకు కంపెనీవారు విదేశీయ స్వదేశీయ [illegible] సంపూర్ణముగా జయము [illegible] [illegible] (Marquis of Hastings) [illegible] కంపెనీవారవలంబించిన విధానమును [illegible] దేశీయసంస్థానముల [illegible] [illegible] (subordinate isolation) యొక్క పద్ధతి అవలంబించెను.

[illegible] (Mutiny) [illegible] [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] దేశీయసంస్థానములు [illegible] [illegible] పద్ధతి [illegible].

మార్క్వెస్ ఆఫ్ హేస్టింగ్సు (Marquis of Hastings) [illegible] విధానము [illegible] అవలంబించిన విధానము [illegible] ఒడంబడికల [illegible] (Isolation) ప్రత్యేకత పద్ధతి అవలంబించబడినది. మరియు దేశీయ సంస్థానములు [illegible] సంస్థానాధీశులతో [illegible] ౧౮౧౮ సంవత్సరమునందు [illegible] ఒడంబడికల [illegible] కొన్ని భాగములు, [illegible] [illegible] [illegible]

ప్రకటన

ఈ క్రింద [illegible] గోలకొండ [illegible] గ్రామముల [illegible] [illegible] శ్రీ [illegible] [illegible] [illegible].

గ్రామములు

౧. [illegible] ౨. [illegible] ౩. [illegible] ౪. [illegible] ౫. [illegible] ౬. [illegible] ౭. [illegible] ౮. [illegible] ౯. [illegible] ౧౦. [illegible] ౧౧. [illegible] ౧౨. [illegible] ౧౩. [illegible] ౧౪. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ప్రకటన

[illegible] గ్రామము [illegible]

[illegible] సంస్థానము [illegible] [illegible] [illegible]

హాస్య మర్దనము

[illegible]

[illegible]

మిడ్నాపూరు జిల్లాకలెక్టరుహత్య

హంతకులిద్దరు తుపాకిదెబ్బలచే మరణించిరి

ఫుట్‌బాలు పందెము సమయమున జరిగిన భయంకర కృత్యము

సెప్టెంబరు ౨ వ తేది సాయంకాలము ౫ గంటలకు మిడ్నాపూరు (బెంగాల్) నందు మిడ్నాపూరు మొహమ్మదను స్పోర్టింగు, ఒక మునసిపాలిటి క్లబ్బునకు 'ఫుట్‌బాల్' పందెము జరుగుచుండెను. మైదానమంతయు పెల్లుమెదలను జనులతో క్రిక్కిరిసి యుండెను. ఆట ప్రారంభించు సమయమునకు సరిగా ఒకవైపు నుండి గుండ్ల మోతలు వినవచ్చెను.

మిడ్నాపూరు డిస్ట్రిక్టు మ్యాజిస్ట్రేటుగా నుండిన బార్నార్డ్ ఎడ్వర్డ్ జార్జ్ ఫర్జ్ గారు మిడ్నాపూరు ఫుట్‌బాల్ క్లబ్బు ప్రెసిడెంటుగనుండి నాటి పందెములో సచటికి వచ్చి యుండిరి. వీరితోబాటు అడిషనల్ పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారైన వి. యస్. జోన్సు సివిలుసర్జను లింబర్‌గారును ఆటజరుగుచుండిన పోలీసులైన్సు యొద్దకువచ్చిరి.

కారుదిగుండిదిగి మ్యాజిస్ట్రేటుగారు ప్రవేశింగి మున్నెన్ను నాలుగడుగులు నడచుటలోపల ముగ్గురు బెంగాలీయువకులు క్రమ్ముకొని వీరిపై గుండ్లవర్షము కురిపించిరి. అటుగుండ్లు బర్జిగారి దేహమునవేసవేసి నొప్పి కలిగించునదగాను తత్‌క్షణమే అసువులబాసిరి.

జిల్లా ముఖ్యకారి హత్యనొనరింప బడెనను వార్త తెలియగనే ప్రజలాతనివైపు పర్విడివచ్చిరి. ఐరిగారిని సమ్మెటలనిచ్చుచుండిన పోలీసు ఉద్యోగులు విరోధులతో నాయుధ్యదుర హంతకులపై బడి ముయ్యకొని చుక్కలు ప్రేల్చిరి. ఒక హంతకుడు సంగతోవేటుబడి పరుగిడక గానిపోయెను. "వందే మాతరం" అని పెద్ద కేకలు వేయుచుండెను. మూడవ హంతకుడుగూడ ఆసుపత్రిచే యుబడెను.

దెబ్బతిన్న హంతకుడు జీవించునని తలంపబడుచున్నది. నాయకులైన ధగుల నిలనికి కాపలా యుంచియున్నారు. పీరియొద్దనుండి ఒక స్టేట్మెంటు గైకొనబడినది.

గడబిడలు వ్యాప్తినొందుటకై ముఖ్యములైన ప్రదేశములన్నిటను పోలీసులు సహాయముగా కావలి కాయుచున్నారు.

"ముస్లిములారా, మేలుకొనుడు"

'హైదరాబాదు బులెటెన్' అభిప్రాయము

హైదరాబాదు ముస్లిములు ఎట్టింగండెర నొందు [illegible] ప్రభుప్రగారికి తమ గౌరవమును [illegible] తెలుపుచు ఫరమానములను జారీచేసిరి [illegible]. ముస్లిముల కొలువులలో విదేశీయుల [illegible] యోగ్యతలను ధర్మము యొక్క ప్రాముఖ్యతను [illegible]. మనసంస్థాన చరిత్రలో ఆనాటి గొప్ప ఘట్టముని మానవస్మారకము. ఇప్పటికి మనహైదరాబాదులో ముస్లిములు తాము హైదరాబాదులో పుట్టుటగాని, హైదరాబాదీయులే యగుటగాని [illegible] ముఖ్యముగా ఉత్తరదేశమువారు [illegible] కొలువు [illegible] ముస్లిములు ఒప్పుకొనుచుండిరి. ఈ విదేశీయులకు ఉద్యోగము దృష్టియే వేరు. వారివలన ప్రత్యక్షమేగాక ముస్లిములతో స్పర్ధము ఫలితమొందెను. [illegible] పరస్పరవిద్వేషములు [illegible] ముఖ్యక్షేమమునకే నష్టము సంభవించినది. ఇట్టి పరిస్థితులు చిరకాలము ఉంచబడరాదు. కాబట్టి మ. ఘ. వ. ప్రభుప్రగారు ఫర్మానాను జారీచేసి తమప్రజలయొక్క తమకుగల అభిమానమును చెప్పినారు. హైదరాబాదు పరిపాలనలో ఇవలనుండివచ్చు మాసాధనల [illegible] స్థానిక పత్రికలు ఏకగ్రీవముగా ప్రభుప్రగారి ఫర్మానాను కొనియాడినవి. ముస్లిములు నాయకులు [illegible] సంతోషమును తెల్పుచున్నవి. [illegible] ఎన్నికలలో [illegible] ప్రస్తుతపరిపాలనాధికారులు [illegible] హైదరాబాదీయులు ఫర్మాను ఫలితముగ [illegible] అనుభవింపజాలరని [illegible].

[illegible] ముస్లిములు [illegible] హైదరాబాదు [illegible] ముస్లిములు [illegible] ముస్లిములు [illegible] ప్రభుప్రగారి ఫర్మానాను [illegible] ముస్లిములు [illegible] ముస్లిములు [illegible].

[illegible] ప్రభుప్రగారు ఆజ్ఞాపించిన [illegible] దయ [illegible] ముమున్నాము.

భాగవతావతరణము

పద్యనాటకము

కర్త — శ్రీ నరసింహశాస్త్రి గారు [illegible] సాహిత్య [illegible] తెనాలి [illegible] గుంటూరుజిల్లా [illegible].

ఈచిన్న గ్రంథము ౪౦ పుటలది. ఇది భాగవతపురాణము వ్యాసుడు వ్రాయుటకారణమును వివరించుచున్నది. వ్యాసుడు వేదార్థముల వెల్లడించియు మనశ్శాంతినొందక వ్యాకులుడైయుండగా నారదుడు [illegible] భాగవతమును [illegible] దానిని [illegible] శుకయోగి [illegible] చెప్పుటయు శుకయోగి శిష్యబృందముతో భగవన్నామ సంకీర్తనము చేయుటయు ఈ గ్రంథమునందు పద్యరూపముగా వర్ణింపబడియున్నది. గ్రంథము చిన్నదైనను పద్యములు కొన్నియే యైనను శైలి నాటకము చాల రమణీయముగను, వ్యాకరణసుందరము కలక్షణముగను నున్నది. ప్రాచీన కవుల కవితాధోరణి యందు [illegible] భక్తి కితరి [illegible] చందమును [illegible] గ్రంథకర్త గాయపడ్డ [illegible] మరి కొన్ని పద్యములు ఉదాహరించుచున్నాము.

మునిపి నారద నారద నారద
సారసనేత్ర [illegible]
నారాయణ [illegible]
[illegible]
శ్రీదిపులీలల [illegible]
గోవిందుని [illegible]
[illegible]
[illegible] ప్రమోదమా.

విత్తనములు

నవ్య చలికాలమునుల కేజులకు నమ్మకమైన విత్తనములు అమ్మబడును. తోటమాలకు అన్ని రకములు పంపుదుము. తోటలు వేయు విషయమున సలహా ఉచితముగా యివ్వబడును.

ఎం. ఆర్. సిద్ధరామయ్య
తోటవ్యవసాయ విత్తనములు
మా [illegible] ఫర్మ్ [illegible]
[illegible]
[illegible] హైదరాబాద్

ఉపవాస నిర్బంధము చేసినదా?

"ఉపవాసదీక్షను ఆత్మ పవిత్రీకరణమున కు వినియోగించుకొనవచ్చును. ప్రత్యక్షముగాగాని, పరోక్షముగాగాని, రాజకీయ, సాంఘిక మార్పులను చేయబూనుట యితరులను బలవంతపెట్టుటయే యగుననుటకు సందియములేదు. దీక్షాపరునకట్టి యభిమతమున్నను లేకున్నను తదితరులు తమ యభీష్టములకు విరుద్ధముగా వర్తించుట తటస్థించును. మహాత్ముని సెప్టెంబరు ఉపవాసము, రెండవ ఉపవాసముగూడ నిర్బంధమే" అని "మాడరన్ రివ్యూ" ప్రకటించిన ఆక్షేపణకు మహాత్ముని లొసంగిన యీక్రింది సమాధానము హరిజన సంపాదకీయ వ్యాసమునందు గలదు.

"మాడరన్ రివ్యూయందుగల ఆక్షేపణ లోని అధికభాగముతో నేకీభవించుటకు సంసిద్ధుడను. దురదృష్టవశమున క్రిందటి సెప్టెంబరు ఉపవాసదీక్ష పలుగురిని నిర్బంధపెట్టెనని నేను సమ్మతించెదను. నేనిమధ్య చేసిన ఉపవాసదీక్షగూడ ప్రభుత్వమును నిర్బంధించినది. అందుచేతనే నా విడుదల లభించినది. ఇట్టి నిర్బంధమువలన అపకతవకలు సంప్రాప్తమగుటకు అవకాశముండునని కూడ నేను ఒప్పుకొనుచున్నాను. మఱి ఆక్షేపణకు ఇది నా సమాధానము-

"నిర్బంధమునకు కొంత అవకాశముండునని నేను సమ్మతించినంత మాత్రమున ఉపవాస దీక్షా మూలసూత్రమున కిసుమంతయేని భంగము వాటిల్లదు. సంస్కరణము, న్యాయపరిపాలనము అపేక్షించి యీ దీక్షను సాధనముగా గైకొనెంచువారు తగుజాగ్రత్త వహింపవలెననియే యిందుమూలమున విదితమగును. ప్రతికార్యమునందును సంకల్పమే ప్రధానము. ఫలితమునుబట్టి యభీష్టమును నిర్ణయించుట పాడికాదు. నేను కోరిన సౌకర్యములను నాకొసంగుట న్యాయము కాదని ప్రభుత్వమునకు తోచిన యెడల నన్ను శాంతముగా ప్రాణముల బాయనీయవచ్చునని నేను ప్రభుత్వమునకు వ్రాసియుంటిని. నేను నా యభీష్టమును ఎంత స్పష్టముగా వెల్లడించినను కొంతయో గొప్పో నిర్బంధ ముండక మానదనుట వాస్తవమే. అట్లని మిన్నకుండిన, పవిత్రకార్యనిర్వహణము దుర్లభమగును.

క్రిందటి సెప్టెంబరు ఉపవాసదీక్ష సందర్భమున నేను తలంచినదానికంటె ఎక్కువనిర్బంధమే తటస్థించినది. పలువురు తమకిష్టములేనిదే వాగ్దానములను చేసిరి. సవర్ణులు తమ తప్పిదమును గుర్తెరుగవలయుననియే నా వాంఛ. కాని తమ యభీష్టమునకు విరుద్ధముగా వ్యవహరించునటుల చేయుట కాదు! ఇందులోగూడ అత్యధిక సంఖ్యాకులు నాప్రాణముయొక్క విలువయే ప్రధానముగా గైకొనక కేవలము చేసిన తప్పిదమునకు ప్రాయశ్చిత్తమే ముఖ్యముగా భావించి మెలంగిరి. ఒడంబడికలో అన్యాయము జరిగినదని భావించుచో సవరించుకొనుట కింకను వ్యవధి లేకపోలేదు. సక్రమమని తోచినపక్షమున నేనుగూడ నాసర్వశక్తుల అందులకు సాయపడెదను.

సహజముగా నాఉపవాస దీక్షవలన మేలే చేకూరును. క్రిందటి సెప్టెంబరు దీక్షలో వంగరాష్ట్రమున కన్యాయము జరిగినదని భావించునెడల, అట్టిది మామూలునకు వ్యతిరేకముగా నుండును. ఇందు నిర్బంధమేమియు లేదు. తరతరములనుండి వచ్చుచుండిన పాపపరిహారార్థము వాంఛించుట నిర్బంధమెట్లగును? మానవసాధనముల నన్నింటిని మంచిపెద్దలకు రెండింటికి వినియోగింపవచ్చును. సైనికుని సాధనమువంటిదే సత్యాగ్రహునకు ఈ ఉపవాసదీక్ష. చెడుగూడ తటస్థించుట కవకాశము గలదను భీతిచే కార్యనిర్వహణము చేయకుండుట, సత్యాన్వేషణము చాలించుట కలలోనిమాట"

పూనా ఒడంబడికలో అక్రమము జరిగినదని దానిలో సంతకముచేసిన వారికంతకు సంతృప్తి గలుగునట్లు బెంగాలు హిందువులు ఋజువుపరుప గలిగినచో నిజముగా అన్యాయము జరిగినచో అది సవరించుట కింకను కాలాతీతము కాలేదు. అని మహాత్ముడు తెలిపెను.

"౧౭ లబలబ లకు ప్రత్యుత్తరము

నేను "౧౭ లబలబలు"ను విషయమును, గోలకొండ పత్రికలో చూచినది మొదలు ప్రత్యుత్తరము నీయదలచితిని. కాని పూరుపేరులేని వారలకు ప్రత్యుత్తరమొసంగునది ఎట్లోనాకు తోచినది కాదు. పైజెప్పిన శీర్షిక క్రింద వ్రాయబడిన విషయములు తమతమ కావ్యకళల ప్రదర్శించుటకు వ్రాసిన వ్రాతలో లేక లేఖనావైచిత్ర్యమో నాకు స్ఫురించినది కాదు. పై విషయము వారు వ్రాసినటుల అధికారులు విచారించినపిమ్మట సత్యాసత్యములు బయలుపడకపోవు. అప్పుడు వీరివ్రాతలసత్యమెంతటిదో స్వయముగానే ప్రతిసోదరునకు తెలియును. సంగతులను బట్టిచూచిన ఆశ్చర్యమున అనుమానమును కలుగకపోదు. దయచేసి వారెవ్వరో తమవిలాసమును తెలిపిన వారిట్లువ్రాయుటకు గల ముఖ్యకారణము నేను తెలుపుదునని నానెమ్మది. కాని కరుణచే తెల్పుము. నాకృతజ్ఞతకు పాత్రులు కాగలరని నాప్రార్థన మొత్తము పై ౧౯ అమర్దాద ౧౩౪౭ ఫ., నాటిపత్రికలోను ౨౦ షహరేవరు ౧౩౪౭ ఫ. నాటిపత్రికలోను రాబడిన ౭ దామరగిద్ద వ్యాసములు అసత్యములని తెల్పుచు విరమించుచున్నాను.

ఇట్లు
చంద్రారెడ్డి, ముకద్దం,
దామరగిద్ద.

ఘోరమైన ఆత్మహత్య

౫ ఆబాన్ ౧౩౪౭ ఫ. నాడు మహ్బూబ్నగరు బీడీ గుడి కర్మాగారము (వర్క్‌షాపు) లో పనిచేయుచు వార్లారమ్ సవర్ బజారులో నివసించుచున్న బాలస్వామి మొదలియారుగారి భార్య, సుమారు ౨౨ ఏండ్లవయస్సు గలది రాధాబాయి అను నామె వంటలవండుచుండి వచ్చెనని తెలియుచున్నది ఆమె మొదట కిరసను బుడ్డను ఆమె మీద వొడలిమీద నగల్పి యుండి గదిలోనికిపోయి తలుపు గొళ్ళెము వేసికొనెను. తర్వాత అగ్గి అంటించుకొనెను. ఇరుగుపొరుగువారు వచ్చి తలుపులను విరుగగొట్టి లోపల జొరబడి చూడగా కిరసనాయిలు పోసికొని తనకుతాను నిప్పంటించుకొన్నట్లు తెలియవచ్చెను. ఆమెను దవాఖానకు తీసుకొనిపోయిరి. కాని ఆమె చనిపోయెను. ఈ ఘోరమునకు కారణము తెలియరాలేదు. పోలీసువారు విచారణ జరుపుచున్నారు.

గోల్కొండ పత్రిక

(శ్రీముఖనామ సం॥ భాద్రపద శు॥ ౧)

గురువారము

హరిజన దినోత్సవము

అస్పృశ్యులకాలము హరిజనుల కాలముగా మారినది. ఎవరో కొందరి నోళ్లనుండి వినబడుచున్న దేశమునంతటిని గూర్చి మొత్తముగా ఆలోచించు పక్షమున అంటరానివారను ఘోష అణగిపోయినది. ఇంక హరిజనులు ఎక్కువకాలము పూర్వపు అంటరాని యవస్థలో నుండజాలరు. ఎటులైనను వారు మానవులందరితో సమానముగ చూడబడవలయునని కోరుచున్నారు. సవర్ణులు కాంగ్రెసుని గమనింపక యుపేక్షించినచో వెనుక చింతింపవలసివచ్చును. వాస్తవముగా అంటరానివారనబడు వారి నీచస్థితికి ముఖ్యకారణము సవర్ణులే. వారి అంటరానితనమును రద్దుచేసి వారి నుద్ధరించి తమ పూర్వకృతపాపమునకు ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలసినవారై యున్నారు.

ఏరవాడ ఒడంబడికవలన అస్పృశ్యులనబడువారికి పూర్వస్థితియందు మార్పు కలిగించుటకై చెప్పిన విషయములు స్థిరపడినవో అట్టి యొడంబడికను సంవత్సరమున కొకసారి స్మరణకు దెచ్చుకొనుట హరిజనోద్ధరణోద్యమ ప్రచారకులకు మంచి ఉత్సాహహేతువుగ నుండగలదు. ఈసారి జరుగుచున్న సెప్టెంబరు నెల ౨౪వ తేదినాడు అనగా [illegible] ఆదివారమునాడు హరిజన దినోత్సవము జరుపవలయునని ఢిల్లీయందలి అస్పృశ్య సేవకసంఘమువారు నిర్ణయించినారు. ఆదినమునందు అనుసరించి జరుపవలసిన కార్యములను గూర్చి గాంధిమహాత్ముడు సెప్టెంబరు [illegible] నాటి హరిజనపత్రికలో ఒక ప్రకటన చేయుచున్నారు. ఆనాడు హరిజనోద్యమములో పనిచేయు ప్రతివ్యక్తియు సంఘములు తాము సంవత్సరమునుండి హరిజనోద్ధరణకై జేసిన పనుల నన్నిటిని ఒకసారి పునరావలోకనము చేసి, రానున్న సంవత్సరములో చేయదగు పనులను గూర్చియు, అందుకవసరములగు ధనమును గూర్చియు నిర్ణయ [illegible]

[illegible]

అయితే స్వదేశ సంస్థానములలోని (బ్రిటిషు యిండియాతో సంబంధించినవి) [illegible] యందువలన ఆచటి ఉద్యమములతో నిచట సంబంధము [illegible] యట్లుగాదనియు. మనరాష్ట్రముయొక్క క్షేమమునకు భంగకరముకాని అభివృద్ధిమార్గములను ఇతర రాష్ట్రము లవలంబించినవాటిని మనము గ్రహించుట యెంతమాత్రము తప్పుకాక అవసరమైనది గూడ యనియు మేము యిదివరకు ఒకసారికంటె ఎక్కువసార్లు చెప్పియుంటిమి. అస్పృశ్యతయను కళంకము బ్రిటిషు యిండియాలోనేగాక స్వదేశ సంస్థానములలోగూడ కలదు. ఆ కళంకము హిందూ సంఘమునకు వేరుపురుగు కనుక దానిని తీసివేయవలసిన బాధ్యత సంస్థానములలోని ప్రతి హిందువుయొక్క కర్తవ్యమై యున్నది. బ్రిటిషు యిండియాలో అస్పృశ్యతా నివారణోద్యమము, హరిజనోద్ధరణ విషయములకై అవలంబింపబడుచున్న మార్గముల నన్నిటిని సంస్థానమందలి హరిజనోద్యమ ప్రచారకులు కూడ అవలంబింపవచ్చును.

మా ఘ. న. నిజాంగారి సంస్థానములో ఉన్నతోద్యమును సవర్ణులు గ్రహించి నేటివరకును తమ శక్తికొలది పనిచేయుచుండినట్లు తెలుపు వార్తలను, ఆయాగ్రామములనుండి వచ్చినవాటిని మేము అప్పుడప్పుడు ప్రకటించియున్నాము. ఇవన్నియు తృప్తికరముగ నున్నవి. ఇట్లే ఎడతెగకుండ హరిజనోద్యమము మనరాష్ట్రములో జరుగుచుండగలదని విశ్వసింపవచ్చును. హరిజనసేవక సమితియు శక్తికొలది పనిచేయుచు మనరాష్ట్రములోని హరిజనుల నుద్ధరించుటకు తోడ్పడుచున్నది. కాబట్టి ఈసారి రాబోవు హరిజన దినోత్సవమును కూడ ఈ రాష్ట్రమందు మహాత్ముడు సూచించినరీతిని సర్వతోభద్రముగా జరుపుటకు స్థానిక హరిజన సేవకసమితి శ్రద్ధ వహించునుగాక. హరిజనసేవ జేయు తదితర సంఘములును వ్యక్తులును ఉచితరీతిని తోడ్పడుదురుగాక.

స్థానిక వార్తలు

[illegible]

[illegible] ఇంగ్లీషు [illegible] ప్రసిద్ధ [illegible] టి. యల్. [illegible]

[illegible] వ్యవహారము

[illegible]

మోసములు

[illegible]

అతివృష్టి ఫలములు

[illegible]

[illegible] సౌందర్యస్థానికి పోను

[illegible] విద్యాలయములో [illegible] పరీక్షలో [illegible] అంతేకాక [illegible] ఆగస్టు [illegible] మేజస్ట్రేటు [illegible] విచారణజరిగెను. [illegible] నెలల కఠినశిక్ష విధించిరి. [illegible] జరిమానా [illegible] అనుమానముచే అరెస్టు చేసిరి. [illegible] విడుదలైనను [illegible] మన్నాడు.

కోర్టు ధిక్కార నేరము

హైదరాబాదు హైకోర్టు న్యాయాధిపతులందరు కూడి యున్నప్పుడు రాజా ప్రతాప్ గిర్జి [illegible] విచారణ జరుగు చున్నప్పుడు "ముషీరదక్కన్" "సుభేదక్కన్" పత్రికలపై దే బడిన కోర్టు ధిక్కార నేరము ఆగస్టు ౫ వాడు విచారింప బడినది.

హరిహరకథా కాలక్షేపము

ది. ౧౨-౮-౧౯౩౩ బుధవారము మొదలు ది. ౨౦-౮-౧౯౩౩ గురువారము వరకు బోయినపల్లి (బొల్లారం సమీప జహాగిర్)లో రాత్రి ౯-౩౦ గంటలకు మొదలు ప్రతిదినము శ్రీ మహేంద్రపుర వాస్తవ్యులును, శతావధాని బ్ర. కొమ్మూరి వెంకటేశ్వర శాస్త్రిగారి సోదరులును, అగు బ్రహ్మశ్రీ కొమ్మూరి బ్రహ్మానందదాసుగారిచే శ్రీమద్రామాయణము, శ్రీ శివపురాణము సంప్రదాయముగా కథాకాలక్షేపము చేయబడును గాన, భక్తజనులెల్లరును విచ్చేసి భగవత్కథాశ్రవణము మొనర్చి భగవత్ప్రసాదమును స్వీకరించి [illegible] స్త్రీలకు ప్రత్యేక స్థల మేర్పాటు చేయబడును [illegible].

ఇట్లు,
భక్త సంఘము.

సవరణ

మా. ఘ. వ. నిజాం ప్రభుత్వమువారు కేవలం రూ. ౭౫౦౦౦ లను ఇచ్చినట్లు, "ఆంధ్ర [illegible]" పత్రికల [illegible] కొన్ని పత్రికలలో ప్రకటింపబడినది. అది అసత్యము. [illegible] మాత్రమే మంజూరైనది.

"మాకు ముల్కీ కావలెను"

ఉస్మానియా విద్యార్థుల స్వరాష్ట్రసమావేశము

[illegible]

నిజాం కాలేజి సంస్కృత విద్యాసంఘము

[illegible]

ఉద్యోగ విషయములు

[illegible] గారిని నిజాం కాలేజి ఫార్సీ యుపాధ్యాయుని (ప్రొఫెసర్) గా నియమించిరి.

వరంగల్లు జిల్లా న్యాయస్థానపు [illegible] మౌల్వీ అహమ్మద్ మొహియొద్దీన్ గారు [illegible] ప్రత్యేక నాజరుగా ఆరునెలలకొరకు నియమింపబడిరి.

నవాబు [illegible] బహద్దరుగారు [illegible] సంబంధించిన [illegible] న్యాయస్థాన నాజర (నాజరు అదాలతు) అగు మౌల్వీ సయ్యదలీ అక్బర్ హుసేన్ గారి ఉద్యోగపరిమితి [illegible] సంవత్సరము పెచ్చు చేయబడినది.

ఔరంగాబాదు సూబేదారులగు నవాబ్ [illegible] జంగ్ బహద్దర్ గారు [illegible] తేదినాడు ఉపకారవేతనముపై [illegible]. ఆస్థానములో వరంగల్లు అవ్వల్ తాలూక్దారగు అబ్దుల్ బసిత్ ఖానుగారు నియమింపబడిరి.

నవాబ్ నాసిర్ యార్జంగ్ బహదర్; అవ్వలుతాలూక్దార్ [illegible] గారి సెలవు ౧ మెహర్ ౧౩౪౩ ఫ నుండి రెండు నెలలవరకు ఎక్కువచేయబడినది కొబట్టి రెండవ తాలూక్దారగు సయ్యద్ అబుల్ హుసేన్ రజ్వీగారు వారి స్థానమున [illegible] ఏర్పాటు చేయబడిరి.

మౌల్వీ [illegible] బుద్దీను తహసీల్దార్ [illegible] మక్కా యాత్ర పోవుటకై ౬ నెలల సెలవివ్వబడినది. ఆస్థానమున మహబూబలీఖానుగారు నియమింపబడిరి.

సాదత్ హుసేన్ ఖాను, తహసీల్దార్, కల్లం తాలూకా గుల్బర్గాగారికి ఆ ఉద్యోగము ఖాయమైనది.

రాజా [illegible] బహద్దర్ గారి యస్టేటులో దిగంబర్ రావుగారు [illegible] నియమింపబడిరి.

బందోబస్తు శాఖలో మౌల్వీ గులాం అహమ్మద్ [illegible] గారి ఉద్యోగము ఖాయమైనది.

"నిజాం గజెట్" సంపాదకులగు మహమ్మదు హఫీజుల్లాగారు [illegible] మాధ్యమిక పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులుగా రూ. ౧౫౦-౨౦౦ ల వేతనముపై నియమింపబడిరి.

భూమి వ్యవసాయ శాఖామాత్యులగు టి. జె. టాస్కరు దొరగారియొక్కయు, జిల్లా పోలీసుల జైలు డైరక్టరు జనరలగు [illegible] దొరగారియొక్కయు, డిప్యూటీ డైరక్టరు జనరలు అగు జి. డబ్ల్యు. [illegible] దొరగారియొక్కయు ఉద్యోగకాల పరిమితి యొక సంవత్సరమువరకు పెచ్చింపబడినది.

మౌల్వీ మీర్జా అహమ్మదు బేగ్, [illegible] గారికి ౧౫ మెహర్ ౧౩౪౩ ఫ. నుండి ఒకనెల సెలవియ్యబడినది. వారిస్థానములో మీర్జా ఖలీలుల్లా బేగుగారు నియమింపబడినారు.

మౌల్వీ సయ్యదు మహమ్మదుల్లా సాహెబ్, మున్సిఫ్, [illegible] గారికి ౭ మెహర్ నుండి ౩ నెలల ౧౬ రోజులు సెలవు మంజూరైనది. డాక్టర్ లక్ష్మణ రావు భారద్వాజ గారు వారిస్థానమున నియమింపబడిరి.

[illegible] తహసీల్దారు [illegible] హుసేన్ గారికి ఒక్కనెల సెలవీయబడినది. ఈ సెలవును యిష్టమువచ్చినప్పుడు ఉపయోగించుకొనవచ్చును. అహమ్మదు మొహియుద్దీన్ గారు వారిస్థానమున నియమింపబడిరి.

మీర్జా మొహియుద్దీను బేగుగారికి వ్యవసాయశాఖ నాజరుసాహెబ్ గారికి సహాయులుగనుండుమని నిర్ణయింపబడినది.

వరంగలు అడిషనల్ జిల్లా మేజస్ట్రేటు అహమ్మద్ మొహియుద్దీన్ గారు ౬ నెలల కాలము హైదరాబాదు ప్రత్యేక నగర మేజస్ట్రేటుగా నియమింపబడినారు.

సర్కారు [illegible] నవాబ్ ఖుతుబ్ యార్జంగు, అవ్వల్ తాలూక్దారు, బీదరుగారి [illegible] ౧౦ నెలల [illegible] అయినది.

సర్ అక్బరు హైదరిగారు ఆగస్టు ౧౫ వాడు ఇంగ్లండునకు వెళ్లదలచియుండుటచే వారు కొద్దికాలముకు హైదరాబాదులో నుండెదరు.

బి. ఏ. కౌలిన్సు వాణిజ్య పారిశ్రామిక శాఖా కార్యదర్శిగారు అక్టోబరు ౧౫ వాడు హైదరాబాదు వచ్చెదరు. వారి ఉద్యోగకాలపరిమితి ౧౯౩౫ మార్చి ౩౧ వ తేదితో అంతమగును.

ఈ చెప్పబడిన తహశీల్దారుల తబాదలాలు:— మీర్జా [illegible] ఖానుగారు భోనగిరినుండి మధిరకు; [illegible] గారు మధిర నుండి భువనగిరికి; [illegible] ఖాన్ గారు మహబూబునగరునుండి నల్లగొండకు; సయ్యద్ అహమ్మద్ గారు నల్లగొండనుండి మహబూబునగరుకు.

నవాబు [illegible] యార్జంగు బహాదరు, తాలూక్దారు కరీంనగరుగారు, వరంగల్లు అవ్వల్ తాలూక్దారుగా నియమింపబడిరి. సయ్యద్ అలీ అక్బరు [illegible] గారు, కరీంనగరు అవ్వల్ తాలూక్దారుగా నియమింపబడిరి.

హైదరాబాదు పురపాలక సంఘము

౧౩౪౩ ఫసలీకి హైదరాబాదు పురపాలక సంఘమునకు పింగిలి వెంకటరామారెడ్డిగారు ఉపాధ్యక్షులుగను; రామచంద్రనాయక్, మౌల్వీ సయ్యదలీ (రహబరె దక్కన్ పత్రికా సంపాదకులు), హకీం సయ్యదలీ [హైకోర్టు వకీలు] గార్లు సభ్యులుగను నియమింపబడిరి.

ఆత్మహత్య

హైదరాబాదు గౌలిగుడలో నుండు ౨౦ ఏండ్ల వయస్సుగల అబ్దుల్ జబ్బారు అనునతడు సెప్టంబరు ౭ నాడు నల్లమందు తిని చచ్చెను. అతడు పి. డబ్ల్యు. డి. శాఖలో జీతములేక పని నేర్చుకొనుచు ఎంత యత్నించినను ఉద్యోగము దొరకనందున ఇట్లు ఆత్మహత్య గావించుకొనినట్లు తెలియుచున్నది.

పనికిరాని వస్తువులతో రూ ౧౦౦ అప్పుగైకొను

ఒకడు బేగంబజారులో మార్వాడివాని ఒకని వద్దకు పోయి ఒకపెట్టెను తాకట్టుగ పెట్టి నూరు రూపాయలను రూ ౧౦౦ ల వస్తువులను అప్పుగా తీసికొనిపోయెను. తర్వాత మార్వాడిపెట్టె తెరచిచూడగా అందులో రాళ్లు మొదలైనట్టి పనికిమాలిన వస్తువులుండెను. ప్రిజుహెూమ స్పార్ సాగ్గి వనగర మేజిస్ట్రేటు అతనికి శిక్ష విధించెను.

విషాదము

కోర్టుఅఫువార్డ్సు సహాయ నాజంసాII గారగు మౌల్వీ సయ్యదు ఖ్వాజా మొహియుద్దీన్ సాII గారు సెప్టంబరు ౯ వ తేది ఉదయము ౯ గంటలకు ముషీరాబాదులో యింటివద్ద అసువుల బాసిరి.

మౌల్వీ రహీముద్దీన్, స్టాంపులు మరియు రిజిస్ట్రేషను శాఖలో ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారి తల్లి సెప్టెంబరు ౧౩ వ తేది మరణించెను.

ఇతర వార్తలు

సికింద్రాబాదు మెథడిస్టు సంఘేస్కూలు యొక్క సాంవత్సరికోత్సవము సెప్టంబరు ౧౦ నాడు జరిగెను. రెవరెండు యస్. సిమ్సనుగారు మన ఆత్మకును దేవునికిని గల సాన్నిధ్యమును గూర్చి ప్రసంగించిరి. వర్షము ఎక్కువగా కురియుచున్నందున ఎక్కువమంది రాలేదు.

నవాబ్ లుట్ఫుద్దౌలాగారు హైదరాబాదు నాటకసంఘమునకు ౫౦౦ రూపాయల విరాళ మొసంగిరి.

సెప్టంబరు ౬ నాడు కె. ఇ. యం. ఆసుపత్రిలో మలేరియానుగూర్చి తెలుగులో ఉపన్యాసము జరిగెను. రోగులువచ్చి వినిరి.

రు ౭౦౦ లు మాయమగుట

[illegible]

దిచువారిపై తనయింటికి పోవుచుండెను. దారిలోనున్న రాయగిరి గ్రామములో ఒకనికి ౫౦౦ ల పైచిల్లర ఇచ్చి మిగత ౩౦౦ లు తనతో నుంచుకొనెనట. రాయగిరినుండి కొంతదూరమున నున్న వంగపల్లికి చేరువరకు మోటారునుండి దిగుచు నారూపాయిలులేవని గోలపెట్టెనట. మోటారు కొంతదూరము నిలిపి వెతకులాడిన తర్వాత మోటారు అతనిని వదలి దాటిపోయినది. వరంగల్లు స్టేషనునుండి అతడు అమీను గారికి తెలుపగా, అమీనుగారు మోటారును సోదాచేయుమని కోరెను. మోటారును అతడు అమీనుగారు సోదాచేసి ప్రయాణీకుల వాజ్మూలము గైకొనిరి. రూపాయిలు దోవలో పడిపోయెనో లేక యెవరిచేతికైనా చిక్కెనో అంతు తెలియుటలేదు. కాని గొల్లవాడు మాత్రము మోటారు నడిపించువారిని ఆక్షేపించుచున్నాడు.

హరిజనదినము

అస్పృశ్యసేవసంఘము వారు ఈనెల ౨౪ వ తేదినాడు హరిజనదినమని నిర్ణయించినారు. అది పూనాఒడంబడిక యనితప్పుపేరుతో వ్యవహరింపబడు ఎఱ్ఱవాడ ఒడంబడిక యొక్క సాంవత్సరికము. ఆ ౨౪ వ తేది ఆదివారముకూడ అదృష్టమువలనకలిసివచ్చినది. ఆదినము అందు కనుగుణముగా ఉత్సవము జరుపగలరని ఆశ పడగినది. ప్రతివారును, ప్రతిహరిజనసంఘమును ఆనాడు తాకలోని సంవత్సరమునుండి అస్పృశ్యతా దోషమును పోగొట్టుటకై చేసినదంతయు ఒకసారి పర్యవలోకనము చేయవలెను. సంఘములును వ్యక్తులును రానున్న వత్సరమునకు ఆదాయవ్యయముల అంచనాలను చేయవలసిన పనులనుగూర్చి తీర్మానములను చేయవచ్చును. చేయవలసినపనికి చందాలను ఇంటింటినుండి ప్రోగుచేయవచ్చును. హరిజనదినోత్సవముల నాడు ఇంతవరకు చేయుచుండిన వివిధకృత్యములను ౨౪ వ తేదినాడు ద్విగుణీకృత శక్తితో చేయవచ్చును.

Her favourite hair dressing

ఆమెకు చాలా యిష్టమైన వెంట్రుకల సొగసు

ఆమె వెంట్రుకలు నల్లగాను నునుపుగాను నిగనిగలాడుచుండుటలో గాని రహస్యమేమియు లేదు. ఆమె

ఆఫ్ఘన్ తలనూనెను

కొన్ని బిందువులు ఉపయోగించుచున్నది.

నాజూకై ఆనందము కలిగించు పరిమళముగల ఈ తలనూనె వెంట్రుకలు ఆరోగ్యముగా వృద్ధి పొందుటకు తోడగుటయేకాక పుర్రెమీద వీపుగ్రిమను మందు లేకుండ చేయును. ఎంత అలంకారమైనను అది లేక పూర్తి కాదేరు.

ప్రతిచోటను దొరకను.

AFGHAN
Vegetable
HAIR OIL
E.S. PATANWALA.
Abdul Rehman Street,
BOMBAY 3

హరిజనులుయొక్క ఆత్మశుద్ధికిన్ని, హిందూమత శుద్ధికిన్ని తాము చేసియుండిన పనుల నన్నిటి నొకసారి జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనెదరని స్వాయత్తులైనను ఎక్కువబాధ్యత సవర్ణహిందువులపైననే గలదనుటలో సందియములేదు. సంస్కర్తలు ఉద్యమ విషయమున పూర్వాచార పరాయణుల అభిమానమును నెమ్మదిగాను, వినయముగాను, ఆత్మత్యాగముతోను, విశుద్ధవర్తనముతోను సంపాదింపవలెను.

గాంధీ—జవహర్లాలు ప్రసంగములు

దండోపెట్లపైగా ఒకరినొకరు చూచని గాంధి జవహర్లాలుగార్లు ౯ వ తేది సాయంకాలము పర్ణకుటీయందు కలసికొనిరి. పండిత జవహర్లాలు గారు మదరాసుఎక్స్ప్రెసు రాకవచ్చి పూనా స్టేషనుదొద్ద సరోజినిదేవి ఇందిరాను మున్నగువారిచే స్వాగత మొసంగబడిరి. పుష్పహారాలాలంకరణాది సన్మానములైన పిమ్మట జవహర్లాలుగారు కారులో పర్ణకుటి చేరిరి.

గాంధిగారు భోజనము చేయుచుండిరి. జవహర్లాలుగారిని చూడగనె గాంధిగారు ప్రశ్నించుచు (లోపలనుండి జవహర్లాల్ వీపునందట్టుచు స్వరూపమునందే నెహరూ)— కమలా నెహ్రూ గురించి కుశలప్రశ్నలు గావించిరి.

తరువాత గాంధిగారును జవహర్లాలును పర్ణకుటి యొద్యానమున పొలించు సేపు పచారుచేయుచుండిరి; ముఖ్యవిషయములగూర్చి ఆరాత్రి యెట్టి సంభాషణయు జరిగినట్లులేదు. ౧౦, ౧౧, ౧౨ తేదులలో సంభాషణలు పరస్పర ఆలోచనలు జరిగెను.

ఇప్పుడే చేరిన వార్తలు

గాంధి—జవహర్లాలుసంభాషణల ఫలము

గాంధి జవహర్లాలు నెహ్రూగార్ల సంభాషణల తర్వాత గాంధిమహాత్ముడు చేసికొన్న నిర్ణయమును వారు ఒక వాఙ్మూలములో వివరించుచున్నారు. తాము ఒక సంవత్సరకాలము శాసనోల్లంఘనము మొదలైనవాటిని చేయక హరిజనసేవతోనే కాలము బుచ్చెదమని నిశ్చయించుకొనినారు. ప్రభుత్వమువారు తనకు ఒక సంవత్సరశిక్ష విధించియు తన ఉపవాసబలాత్కారముచేతనే తనను విడుదల చేసినందువలన ఆసంవత్సరకాలము జైలులో నున్నట్లే గడుపుటకు మహాత్ముడు నిశ్చయించుకొన్నట్లు తెలియుచున్నది. మరియొకసారి తనను అరెస్టుచేసి హరిజనసౌకర్యము లీయనప్పుడు తాను మరల ఉపవాసము చేయవలసి వచ్చునని యు, అప్పుడు తనను వదలినను ఉపవాసమునాపననియు గాంధిగారు తెల్పుచున్నారు. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు ఉద్యమములో పనిచేయువారికి అవసరమని తోచినపుడు సలహాల నిచ్చుచుండగలను.

గ్రామ వార్తలు

త్రాగుబోతు ఫలితము

పోలీసు కానిస్టేబులు ...

[illegible]

మోటారు పోటీవల్లకష్టం

... మందికి గాయాలు

[illegible]

[illegible]

ఆయుధ సహాయముతో బందిపోటు

[illegible]

[illegible]

నర్సంపేట వార్తలు

(ఒక విలేఖరి)

గ్రంథాలయము

[illegible]

వర్తక సంఘము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

హరిజనోద్ధరణము

[illegible]

వేమ్యాను ... భజనమండలి

(ఒక విలేఖరి)

[illegible]

ఓరుగల్లు

గణపతి ఉత్సవము

[కే. వి. రామారావు]

[illegible]

[illegible]

సూర్యనారాయణ గారి శకుంతల

[illegible]

[illegible]

కామారెడ్డి

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఇచ్చట జనసంఖ్య దాదాపు ౬౦౦౦౦ కు మించియున్నది.

పాఠశాలలు

[illegible]

హరిజన బాలుర రాత్రిపాఠశాల

[illegible]

[illegible]

[illegible]

వర్షములు

[illegible]

ఆరోగ్యము

పశువులకుగాని, మనుష్యులకుగాని యెట్టి వ్యాధులు లేవు.

దేవాలయములు

౧. విష్ణ్వాలయము ౧. శివాలయము [illegible] పూజా పునస్కారములు [illegible]

వర్తకులస్థితి

[illegible]

హరికథ కాలక్షేపము

[illegible]

బాలభారతి ఆంధ్రభాషానిలయము

[illegible]

కార్యనిర్వాహకులు:—

[illegible]

పాలక వర్గము:—

[illegible]

తీర్మానము:—

[illegible]

హనుమకొండ [illegible]

[illegible]

వర్తకులకు లాభము

గోలకొండపత్రికయందు ప్రకటనచేయుచు [illegible] లాభము పొందుడు. [illegible]

ప్రకటనలకు వివరములకు:— మేనేజరు గోలకొండపత్రిక, హైదరాబాదు [illegible]

కోలు, ఖుబూలియతులు

ఇచ్చి పుచ్చుకొనువారికి అనుకూలమగున మంచి [illegible] కాగితము ముద్రించబడినవి. [illegible] ప్రత్యేకము.

ప్రామిసరీనోట్లు

[illegible] కాగితమున ముద్రించబడినవి. [illegible]

[illegible]

[illegible]

గోలకొండ ముద్రాక్షరశాల, [illegible] హైదరాబాదు

No N 4 [illegible]   Reg No M. 2153

[illegible]

[illegible] at the Golconda [illegible] Press, Hyderabad [illegible] Editor [illegible]